

~ МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ~

УДК 338.242:658.014.1

DOI:10.32680/2409-9260-2023-7-8-308-309-134-144

ДОСЛІДЖЕННЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПІДХОДІВ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (КСВ) ТА ЇХ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ У КОМПАНІЯХ ЛІСОВОГО СЕКТОРУ

Максимець О. В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, Національний лісотехнічний університет України, м. Львів, Україна
e-mail: olena.maksymets@nltu.edu.ua
ORCID ID:0000-0001-8395-6195

Антоsevич І. В., магістрант кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, Національний лісотехнічний університет України, м. Львів, Україна
e-mail: AntosevychIvan@gmail.com

***Анотація.** Метою роботи є вивчення теоретичних аспектів, аналіз та виявлення можливостей впровадження корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) та Глобальної Ініціативи Звітності (ГІЗ) для Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства (ЛЮУЛМГ) / Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства (ЗМУЛМГ) на основі вивчення іноземного досвіду. Розробка підходів до корпоративної соціальної відповідальності стала нагальною ще у 60-х роках минулого століття. Початок усвідомлення проблеми був викликаний соціальними зрушеннями та рухом проти дій корпорацій. Маючи вже певну легітимність та результати багаторічних досліджень, спостерігаємо надалі недостатність у поширенні інформації про корпоративну соціальну відповідальність та імплементації в діяльність окремих компаній. У дослідженні виявлено проблеми однієї із найбільш контроверсійних галузей – лісового сектору України.*

***Ключові слова:** корпоративна соціальна відповідальність, лісовий сектор, реформа лісової галузі, конкурентоспроможність галузевих підприємств.*

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY (CSR) APPROACHES IMPLEMENTATION, THEIR IMPACT ON FINANCIAL RESULTS AND COMPETITIVENESS OF FOREST SECTOR ENTERPRISES

Olena Maksymets, Associate Professor, PhD, Associate Professor of the Department of Management of Foreign Economic Activities, Ukrainian National Forestry University, Lviv, Ukraine
e-mail: olena.maksymets@nltu.edu.ua
ORCID ID:0000-0001-8395-6195

Ivan Antosevych, Master's student of the Department of Management of Foreign Economic Activities, Ukrainian National Forestry University, Lviv, Ukraine
e-mail: AntosevychIvan@gmail.com

***Abstract.** The development of approaches to corporate social responsibility became urgent in the 1960's. Problem awareness was caused by social changes and the movement against the global corporations. Having the legitimacy and research results, we continue to observe insufficiency in the dissemination of information and implementation in the performance indicators for the company. We have studied some theoretical aspects, conducted analysis and possibilities of implementing of CSR and GRI for the Lviv Regional Forestry and Hunting Administration / Western Inter-regional Forestry and Hunting Administration based on the study of foreign experience. Theoretical principles of CSR and the peculiarities of the reporting system of the Health and Human Services were studied. Critical assessment of CSR development stages and features of implementation along with GIS at the corporate level was conveyed. Approaches to the implementation of the corporate system were analyzed. Recommendations for the ways of CSR implementation and improvement have been determined. The research revealed problems for one of the most controversial industries - the forest sector of Ukraine.*

***Keywords:** corporate social responsibility, forest sector, forest industry reform, competitiveness of industry enterprises.*

JEL Classification: M140, Q500, Q230.

Постановка проблеми. За весь час існування людство завжди стикалося з низкою проблем: економічних, соціальних, екологічних. На глобальному етапі нас спіткала, мабуть, така найважча і найбільш непередбачувана проблема, як пандемія COVID-19. Для лісового сектору пандемія не була проблемою, навіть навпаки сектор мав позитивну динаміку розвитку на відміну від інших [1].

Зазначені події змушують як підприємців, так і інших людей бути відповідальними за свої дії та наслідки, які провокують ці дії. Ще минулого року ми говорили про те, що корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) є найбільш актуальною для розвитку бізнесу, тепер актуальність КСВ тільки зростає. Тому, безумовно, впровадження підходів корпоративної соціальної відповідальності є необхідною складовою економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вагомий внесок у дослідження особливостей соціально орієнтованої діяльності суб'єктів господарювання внесли вітчизняні та іноземні вчені, серед яких: І. Беляєва, Ю. Благов, Т. Бредгард, М. Вагнер, В. Віссер, Д. Грейс, Л. Грицина, Дж. Даймонд, П. Друкер, М. Керр, А. Керрол, С. Коен, А. Колот, Дж. Лантос, С. Літовченко, М. Мескон, Г. Назаров, О. Осінкіна, В. Сан, А. Хабіш, М. Шмідпетер та інші. Автори значну увагу приділяють дослідженню різних аспектів впровадження корпоративної соціальної відповідальності у діяльність підприємства. Особливості процесу впровадження КСВ для сталого розвитку і аналіз його впливу на компанії в умовах глобалізації вивчали такі вчені: П. Бансал, Х. Банклі, Ф. Котлер, Р. Мейнерс, Дж. Мун, Р. Рот, М. Роукс, О. Степанова, Л. Сакконі, С. Філдс, О. Філіпченко, Л. Фрай та інші.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на велику кількість досліджень з цього питання, корпоративна соціальна відповідальність досі залишається недостатньо вивченим напрямом досліджень через швидкий темп змін у світі та необхідність реагування на них з урахуванням нових ввідних.

Мета дослідження. Метою статті є вивчення теоретичних аспектів, аналіз та виявлення можливостей впровадження корпоративної соціальної відповідальності та Глобальної Ініціативи Звітності (ГІЗ) для Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства (ЛОУЛМГ) / Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства (ЗМУЛМГ) на основі вивчення іноземного досвіду.

Основний матеріал. Глобальні проблеми спричиняють критичні глобальні наслідки для людства: зміна клімату, забруднення, проблема з озоновим шаром планети, нестача води у багатьох країнах.

Очевидно, тягар є не тільки на окремих особах, а й на організаціях, які спонукають до надмірного споживання ресурсів. Ці проблеми призводять до критичних наслідків, тому важливо розуміти – бути свідомими та відповідальними за дії, передусім перед собою, а також перед усім людством, тому існує Global Reporting Initiative (GRI) [2].

GRI – Глобальна Ініціатива Звітності (ГІЗ) – це міжнародна незалежна організація зі стандартів, яка допомагає підприємствам, урядам та іншим організаціям розуміти їх вплив на такі проблеми, як зміна клімату, права людини і корупція та повідомляти про нього [2].

Тому під дією багатьох чинників – інвестори; громадські організації; громади людей; активісти – було важливим створення такої системи, яка дала б прозорість для вивчення екологічного, економічного та соціального впливу компанії на глобальні результати діяльності, а також навпаки – для вивчення впливу стейкхолдерів на діяльність компаній та бізнес [3, с. 614].

Одним із інструментів, який дозволяє оптимально впровадити ГІЗ у діяльність різних за напрямками та галузями підприємств, на нашу думку, має стати власна КСВ. І відповідно до цього, найбільш доречним трактуванням КСВ є – відповідальне ставлення компанії до свого продукту або послуги, до споживачів, працівників, партнерів; активна соціальна позиція компанії, що полягає в гармонійному співіснуванні, взаємодії та постійному діалозі із суспільством, участі у вирішенні найгостріших соціальних проблем.

Крім того, варто відзначити такі складові КСВ [3, с. 615]: сприяє сталому розвитку, у тому числі здоров'ю і добробуту суспільства; зважає на очікування зацікавлених сторін; відповідає чинному законодавству і міжнародним нормам поведінки; інтегрована у діяльність організації та практикується в її відносинах.

Споживачі, співробітники та зацікавлені сторони ставлять пріоритет щодо КСВ при виборі бренду чи компанії, і вони притягують корпорації до відповідальності за здійснення соціальних змін своїми діловими переконаннями, практикою та прибутком [4, с. 180].

Дослідження виконувались на основі даних Львівського обласного управління лісового

та мисливського господарства, яке мало до 2022 року у своєму складі 16 лісових (з них 2 лісомисливських) господарств, НПП «Сколівські Бескиди», ДМГ «Стир» та Львівський [5]. У лісах лісгоспів області виділено 100 об'єктів і територій природно-заповідного фонду. Функціонує 36 шкільних лісництв та 4 еколого-просвітницькі центри.

З початку 2022 року у складі ЛОУЛМГ відбувались організаційні зміни в межах окремого управління [5]. З грудня 2022 року зміни стосувались вже міжрегіональної діяльності у лісовому секторі. Окрім міжрегіональних управлінь є офіси, особливості створення і діяльність яких не є достатньо прозорими. ЗМУЛМГ було створене відповідно до Постанови КМУ від 7 вересня 2022 року № 1003 «Деякі питання реформування управління лісової галузі», та наказу ЗМУЛМГ від 19 січня 2023 року. Функції здійснюються з 19 січня 2023 року [6]. Ліси підприємства сертифіковані відповідно до принципів Лісової наглядової ради (SGS Qualifor) [5, 8]. Продукцію підприємств Львівського ОУЛМГ сертифіковано за критеріями FSC.

Аналіз стану та ефективності використання ресурсів показав, що в цілому підприємства ефективно використовували наявні ресурси (табл. 1).

Таблиця 1
Базові показники діяльності підприємств ЛОУЛМГ за 2019-2021 рр.

Назва показника	Од. виміру	2019	2020	2021	Темпи (при)росту, %	
					2020/2019	2021/2020
Обсяги реалізації продукції	млн. грн.	969,4	907,3	1740,6	-6	92
Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції	млн. грн.	938,1	887,5	1687,7	-5	90
Прибуток від реалізації продукції	млн. грн.	31,3	19,7	52,9	-37	169
Чистий прибуток	млн. грн.	14,6	7,2	27,5	-51	283
Чисельність працівників	ос.	3239	2493	2442	-23	-2
Витрати на гривню реалізованої продукції	коп./грн.	96,77	97,83	96,96	1	-1
Продуктивність праці	тис. грн. / ос.	297,3	367,0	707,1	23	93
Середньомісячна заробітна плата	грн.	9962	10702	18017	7	68
Фондовіддача	грн./грн.	5,28	5,62	11,34	6	102
Матеріаломісткість	грн./грн.	0,45	0,48	0,54	7	13
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	об./рік	8,31	6,40	10,31	-23	61
Тривалість обороту оборотних коштів	дн.	43,33	56,28	34,92	30	-38

Джерело: розраховано авторами на основі даних ЛОУЛМГ

Зроблено спробу проаналізувати діяльність лісових господарств попередньої інституції – ЛОУЛМГ. Хоча і тут виявились цікаві нюанси об'єднання лісових господарств у 2021 році. В цілому бачимо суттєве збільшення отриманих доходів від реалізації продукції за період 2017-2022 роки (рис. 1).

Особливе збільшення спостерігалось у 2021 році і це відбулось здебільшого за рахунок продажу продукції на внутрішньому ринку та реалізації продукції з більшою доданою вартістю.

Зростає також рентабельність реалізованої продукції, що також пов'язано зі збільшенням

продажу більш обробленої продукції (рис. 2).

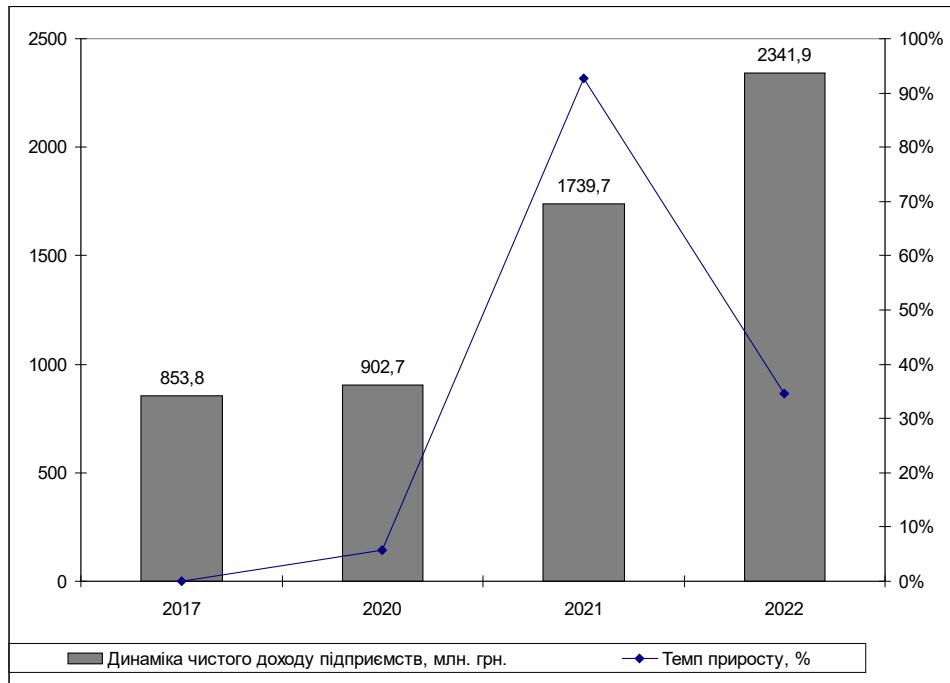

Рис. 1. Динаміка доходів окремих підприємств ЛОУЛІМ / ЗМУЛІГ за 2017, 2020-2022 роки

Джерело: розраховано та побудовано авторами на основі даних ЛОУЛІМГ /ЗМУЛІМГ

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств ЛОУЛІМГ / ЗМУЛІМГ має тенденцію до спаду (рис. 3). Експорт продукції з деревини для лісових господарств (зараз філій ДП «Ліси України» [7, 8]) ставав дедалі менш важливим і у 2023 році, на нашу думку, майже припиниться.

Переважна частина заготовленої деревини продається через аукціони на внутрішньому ринку [5, 6, 7, 8]. Хоча ми бачимо і певні нюанси.

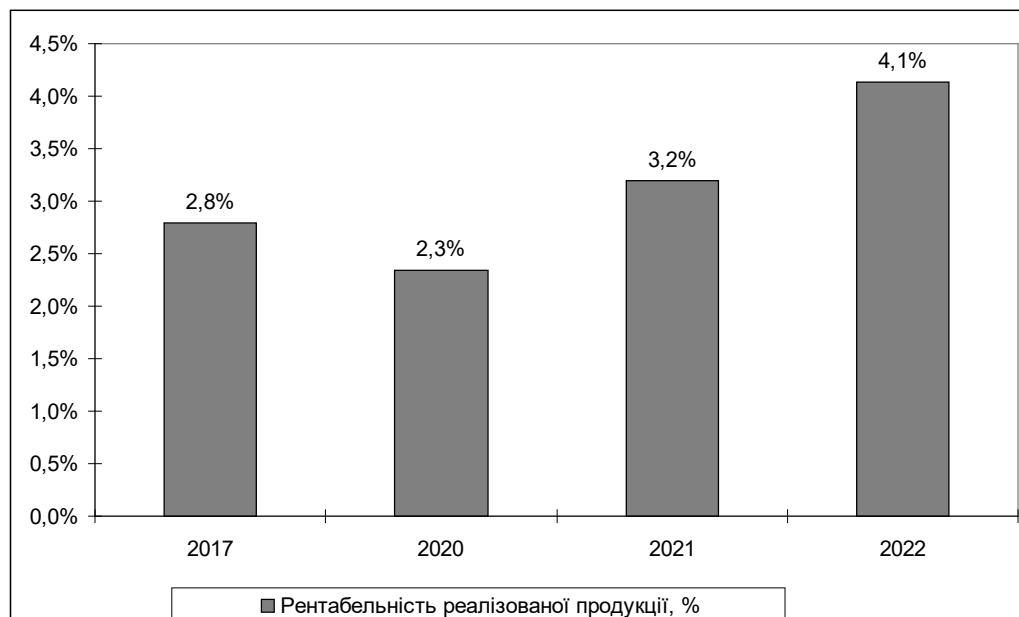

Рис. 2. Рентабельність реалізованої продукції окремих підприємств ЛОУЛІМ / ЗМУЛІГ за 2017, 2020-2022 роки

Джерело: розраховано та побудовано авторами на основі даних ЛОУЛІМГ /ЗМУЛІМГ

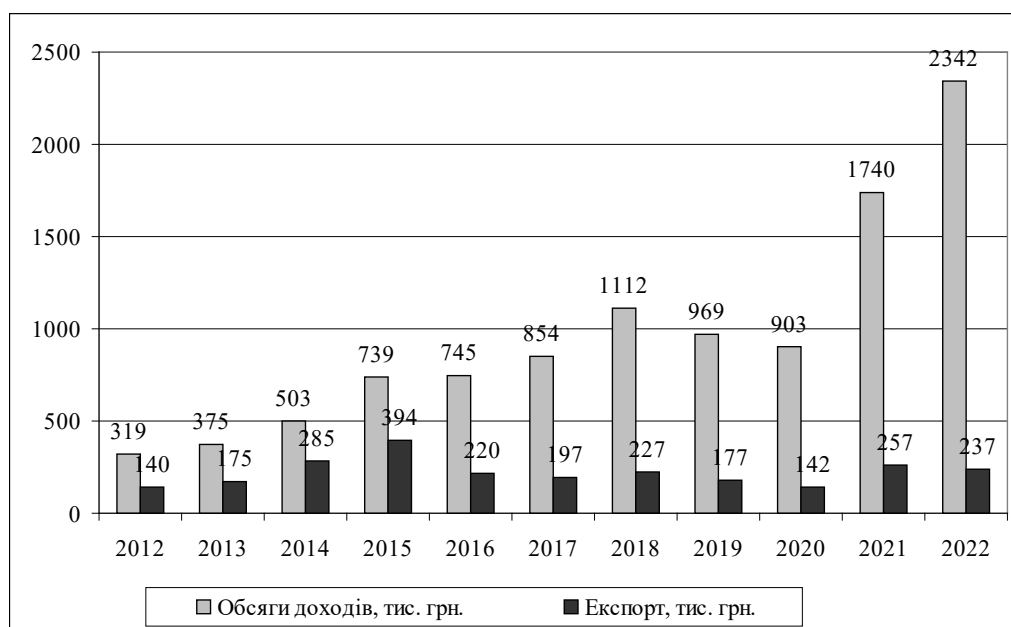

Рис. 3. Динаміка обсягів реалізації продукції на внутрішньому та зовнішніх ринках окремими підприємствами ЛОУЛМ / ЗМУЛГ за 2012-2022 роки

Джерело: розраховано та побудовано авторами на основі даних ЛОУЛМГ /ЗМУЛМГ

Переважаюча частина заготовленої деревини продається через аукціони на внутрішньому ринку [5, 6, 7, 8]. Хоча ми бачимо і певні нюанси. Викликають питання різні створені «управління», «офіси» та їх призначення. Стейкхолдери як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках насамперед хочуть отримати зрозумілу інформацію щодо прийняття подальших рішень.

Як у людському житті, так і для життєздатності будь-якого підприємства важливо набиратися досвіду та вчитися у, так би мовити, «старших». Важливим для нас має бути вивчення і аналіз досвіду іноземних підприємств лісового сектору у впровадженні корпоративної соціальної відповідальності для того, щоб використати його для розвитку та прогресу досліджуваного нами підприємства. Це пов'язано із багатьма факторами: реформа лісового господарства [8], більше усвідомлення та впровадження цілей сталого розвитку не тільки для компаній, а й для пересічних громадян [10, 11], наслідки війни у різних куточках Європи і насамперед в Україні [12] та відповідний (часом не цілком зрозумілий) поділ влади у світових масштабах [13].

Для аналізу ми обрали чотири підприємства лісового сектору, а саме: Stora Enso (Швеція) [14], MetsäWood (Фінляндія) [15]; SCA (Швеція) [16], Setra Group AB (Швеція) [17]. У списку найбільших компаній лісового сектору є скандинавські компанії, це говорить про те, що розвиток лісової промисловості та поширення нових тенденцій дають результати і позначаються на загальному рівні життя людей цих країн. Проблема зазвичай полягає в тому, що скандинавські компанії працюють у досить стабільних умовах, порівнюючи з українськими компаніями.

Для широкого аналізу КСВ використано кілька показників і це не завжди про цифри: кількість працівників; сертифікація продукції та ресурсів; методи стимулювання працівників; гендерна рівність; методи покращення стану навколишнього середовища (табл. 2). Впровадження КСВ разом з ГІЗ, на нашу думку, допоможе підтримувати зв'язок як з клієнтами, так і з працівниками, правильно використовувати свої ресурси, стати відповідним цілям сталого розвитку.

Таблиця 2

Характеристика основних показників аналізу КСВ

Назва	Коротка характеристика
Кількість працівників	Цей показник є важливим для розрахунку похідних індикаторів
Сертифікація продукції та ресурсів	Важливий компонент, що показує наскільки свідомо підприємство здійснює заготівлю матеріалу, його експорт та подальше використання
Методи стимулювання	Кроки для вдосконалення умов праці, стимулювання до раціональної роботи працівників, розвиток кадрів, забезпечення профілактики здоров'я
Гендерна рівність	Уникнення гендерної дискримінації на всіх ланках управління
Методи покращення екологічного стану	Сприяння круговій економіці, покращення технологічного устаткування, дотримання пакетів ЄС з екології, використання очисних споруд

Джерело: сформовано авторами на основі звітності [14-17]

Для успішного впровадження КСВ потрібно координувати діяльність всіх ланок відповідно до основних засад і принципів.

Аналіз іноземних підприємств для більш адекватної оцінки представлено у вигляді таблиць (табл. 3), що дозволить краще зрозуміти особливості впровадження та забезпечення КСВ на підприємствах [14-17].

Таблиця 3

Аналіз показників КСВ Stora Enso (Швеція)

Компанія	Використання сертифікатів	Позитивні особливості найму та організації праці	Методи покращення стану НС
1	2	3	4
Stora Enso	96% Сертифікація до вимог Forest Stewardship Council (FSC), (PEFC) та ISO 14001. Також контроль якості згідно з ISO 9001	Забезпечення високого рівня безпеки на підприємствах у всіх країнах, розвиток лідерства, управління ефективністю, етика людей, здоров'я та добробут, талант управління, розвиток компетентності, планування робочої сили та брендінг роботодавців, щорічна звітність про здобутки у цій категорії	Сприяє круговій економіці, очищення технологічної води, використання інвестицій для покращення технологічного забезпечення, дотримання пакетів ЄС з екології, на високоефективних очисних спорудах

MetsäWood	Всі фрези Metsä, млини і майже всі фабрики тканин мають ISO 22000, FSSC 22000, BRC або IFS Food сертифікати безпеки. Деревина сертифікується відповідно до вимог (PEFC) та (FSC). Якість продукції відповідає ISO 9001, вплив на довкілля ISO 14001	Високий рівень безпеки, співпраця з багатьма країнами, Metsä Group цінує працівників та інвестує кошти в їх професійний розвиток, добробут та безпеку на виробництві	Втілення в реальність цілей сталого розвитку, акцент на теми соціальної відповідальності, глобального ланцюга поставок, лісів та географічних відмінностей
SCA	SCA використовує ISO 14001 та ISO 50001 як системи управління навколишнім середовищем та енергією. ISO 9001 – це система якості та управління, яка використовується в SCA. SCA впроваджує міжнародний стандарт OHSAS 18001 (Серія оцінок безпеки та гігієни праці), щоб гарантувати, що однакові процеси застосовуються у всій Групі, і що SCA постійно працює над станом охорони праці.	Сертифікація охорони праці, проведення спеціальних курсів з охорони праці, надання учасникам більш широких знань щодо управління стресом, сном, самооцінкою, дієтою та фізичними навантаженнями, а також баланс між робочим та особистим життям, підтримка інноваційного потенціалу та підприємництва, залучення до ініціатив. «Нульове бачення» нещасних випадків на виробництві	Використання тільки сертифікованої продукції, зменшення кількості хімічних речовин в очистці води, надання переваги механічному і біологічному очищенню води, переробка твердих відходів, вторинне використання перероблених відходів.
Setra Group AB	У 2012 році 39% сировинного деревного матеріалу було сертифіковано відповідно до FSC® або PEFC, але також сировина, яка не сертифікована, відповідає вимогам FSC® та PEFC. Всі агрегати Setra сертифіковані відповідно до ISO 14001. ISO 9001. Всі процеси сушіння Setra відповідають вимогам щодо термічної обробки деревини ISPM 15.	Високий рівень безпеки на підприємстві, для працівників проводяться заняття з безпеки життєдіяльності; якщо у людини є проблеми з нарको або алкозалежністю, то на базі компанії проводяться заняття по боротьбі із залежностями, Setra прагне дотримуватися високої етики у всьому, стимулює працівників зарплатою та участю у діяльності компанії	Використання поновлюваної електроенергії, збільшення частки відновлюваних джерел та зменшення енергії споживання, створення можливостей для поставок деревини та готових виробів залізничним транспортом, заміна світлодіодних ламп, зменшення палива при сушінні деревини

Джерело: сформовано авторами на основі звітності [14-17]

Проаналізувавши дані наведені у таблицях вище, можна з упевненістю сказати, що для всіх досліджуваних компаній є важливим дотримання всіх сертифікаційних вимог, оскільки це зі свого боку визначає як екологічні, так і економічні показники компанії.

Також для підприємств важливим є покращення умов праці, підтримка власних працівників та їхніх сімей, безпека праці, максимальне зниження нещасних випадків на підприємстві, допомога при боротьбі з алкоголізмом, що є досить конкретним кроком для компанії. У такому контексті компанія допомагає за добровільною згодою прокачати людську особистість. Не менш важливим є інвестування у розвиток кадрів, у їхнє професійне зростання.

Як вище було сказано, КСВ – це не завжди про цифри, що ми й показали в аналізі використання сертифікатів, особливостей праці та методів покращення стану навколишнього середовища, проте для будь-якого підприємства, основним завданням якого є заробляння грошей, важливі економічні показники. Аналіз економічних показників іноземних компаній подано у табл. 4 [14-17].

Таблиця 4

Аналіз економічних показників іноземних компаній за 2019-2021 рр.
(рентабельність, прибуток)

Назва компанії	Рентабельність, %			Прибуток, тис. євро		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Stora Enso	9,00	13,26	12,98	904,00	1390,00	1305,00
Setra Group	4,99	9,32	0,76	19,01	35,38	2,94
MetsäWood	11,53	14,77	6,84	581,00	843,00	374,30
SCA	15,07	21,34	100,38	246,08	392,20	1927,17

Джерело: сформовано авторами на основі звітності [14-17]

Виходячи з розрахованих значень, можна зробити висновок, що у 2020 році, порівнюючи з 2019 роком, у всіх досліджуваних компаніях прибуток зростав, а саме на 53,76% – Stora Enso, на 86,11% – Setra Group, на 45,09% – MetsäWood і на 59,38% у підприємства SCA. Проте у 2021 році, порівнюючи з 2020 роком, ситуація була не на користь більшості компаній, підвищення спостерігається лише у компанії SCA, проте воно дуже значне, а саме – 391,37%. Ці зрушення були насамперед пов'язані з наслідками пандемії Ковід-19 та відповідними змінами у звичках пересічних громадян (зменшення використання паперової продукції, обмеження переміщень і відповідно використання палива, більш раціональне ставлення до природних ресурсів).

Можна сказати, що КСВ не є запорукою економічного успіху, але дає поштовх до покращення нематеріальної бази підприємства. Працівники – це те, що стає у сучасних умовах запорукою успіху кожної компанії незважаючи на обсяги та сферу діяльності. Отже, варто було дослідити динаміку продуктивності праці (табл. 5).

Таблиця 5

Аналіз продуктивності праці іноземних компаній у 2019-2021 рр.

Назва компанії	Чисельність працівників, ос.			Продуктивність, євро/ос.		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Stora Enso	25210	25880	24390	398,45	405,18	412,26
Setra Group	849	861	767	449,14	440,83	501,37
MetsäWood	9100	9300	9265	553,85	613,88	590,76
SCA	4031	4216	4253	405,13	435,96	451,43

Джерело: сформовано авторами на основі звітності [14-17]

З отриманих даних можемо побачити, що продуктивність підприємств не зменшується, що говорить про правильний підхід до кадрів і вдале впровадження КСВ у розрізі охорони праці.

Впровадження КСВ на підприємствах лісового сектору є важливим елементом покращення їх діяльності, який підвищує рейтинг і довіру від інвесторів і покупців. Все

частіше важливішими стають не цифри, а ставлення підприємства до фундаментальних речей (табл. 6).

Таблиця 6

Ключові рекомендації впровадження КСВ для покращення діяльності підприємств
ЛОУЛІМГ / ЗМУЛІМГ

Назва	Стратегічна ціль
Сертифікація	Використання міжнародних сертифікатів для підтвердження законності і свідомості діяльності підприємства лісової галузі
Стимулювання	Підтримка здоров'я та надання хорошого робочого середовища, гідні та чесні умови праці; розробка, навчання та розвиток потенціалу безпеки
Екологічний стан	Збільшення частки відновлювальних джерел, когенерація тепла та енергії, зменшення кількості хімічних речовин у виробництві

Джерело: складено авторами

Внаслідок реалізації запропонованих заходів підприємства лісового сектору зможуть: підвищити інвестиційну привабливість підприємства; збільшити клієнтську базу; стати соціально відповідальним; слідувати цілям сталого розвитку; покращити ведення звітності; заохотити працівників до більш ефективної праці; зробити підприємство сучаснішим

Висновки. У рамках поставленої мети, основними завданнями роботи стали: дослідження впровадження ГІЗ та КСВ з урахуванням галузевих особливостей; оцінка і аналіз перспектив цього процесу; оцінка і аналіз основних показників діяльності окремих компаній лісового сектору; виявлення нових підходів до застосування сценарію КСВ; формування рекомендацій щодо покращення як економічного, так і екологічно-соціального стану.

Розглянувши особливості діяльності у досить мирний час, ми можемо рефлексувати і щодо подій в українському бізнесі зараз, під час війни. Актуальним стає бачення підприємств/компаній та їх позицій щодо КСВ, оскільки це показує наскільки для керівництва важливі совість та думка споживача чи важливіша наявність великого прибутку. Наступним кроком до формування системи показників, що характеризують корпоративну соціальну відповідальність, мають стати такі, що відображають особливості розвитку галузі та змін, які відбуваються в країні.

Основними проблемами, що перешкоджають налагодженню зв'язків та прозорій співпраці з контрагентами у воєнний час, є: відображення відповідних посилань на всі аспекти збутової діяльності; оновлення інформаційної бази щодо продукції/послуг підприємств, а також інформації для громадськості; подання інформації, яка сприятиме збуту продукції та наданню послуг.

Список літератури

1. Глобальний лісовий сектор після COVID-19. URL: <https://dev.openforest.org.ua/145226/> (дата звернення 12.07.2023).
2. Global Reporting Initiative. URL: https://www.weforum.org/organizations/global-reporting-initiative-ri?DAG=3&gclid=CjwKCAjwjMiiBhA4EiwAZe6jQ5Na74yvOefZp1_Nibsm9cirj44jWxMnwRd7uBvi3mjc3ubADj3nZhoCUtsQAvD_BwE (дата звернення 12.07.2023).
3. Антосевич І. В., Максимець О. В. Огляд перспектив впровадження корпоративної соціальної відповідальності на підприємствах лісового сектору України на основі міжнародного досвіду. Сучасні напрямки розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України: зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти та молодих вчених (21 лист. 2019 р.) / Харків. нац. автомобільно-дорожн. ун-т. Харків: ХНАДУ, 2019. С. 614-615.
4. Антосевич І. В., Максимець О. В. Огляд стану впровадження підходів корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) у міжнародних компаніях лісового сектору. Сучасні

технології менеджменту: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 4 листопада 2019 р. Луцьк, 2019. С. 179-180.

5. Офіційний сайт Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства. URL: https://w.forest.gov.ua/pro_upravlinnya_646b2368e6e5f (дата звернення 12.07.2023).

6. Офіційний сайт Державного лісового агентства України. URL: <https://forest.gov.ua/> (дата звернення 12.07.2023).

7. Офіційний сайт ДП «Ліси України». URL: <https://e-forest.gov.ua/about-us/> (дата звернення 13.07.2023).

8. Постанова КМУ «Деякі питання реформування управління лісової галузі» від 7 вересня 2022 р. № 1003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1003-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення 13.07.2023).

9. Офіційний сайт Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства. URL: https://lvivlis.gov.ua/management_structure (дата звернення 13.07.2023).

10. Sustainability Solutions. URL: <https://www.sgsgroup.com.ua/ru-ru/agriculture-food/forestry/audits-certification-and-training/fsc-forest-management-certification/forest-management-reports-and-standards> (дата звернення 13.07.2023).

11. The global standards for sustainability impacts. URL: <https://www.globalreporting.org/> (дата звернення 13.07.2023).

12. War In Europe And Corporate Responsibility. URL: <https://www.forbes.com/sites/georgkell/2022/03/08/war-in-europe-and-corporate-responsibility/?sh=6c8b1c2020c2> (дата звернення 14.07.2023).

13. Corporate social responsibility in conflict zones. A look at CSR in light of the Russia-Ukraine war. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/corporate-social-responsibility-conflict-zones-look-war-muchirahondo/> (дата звернення 14.07.2023).

14. Офіційний сайт Storaenso. URL: <https://www.storaenso.com/en> (дата звернення 14.07.2023).

15. Офіційний сайт MetsäWood. URL: <http://www.metsawood.com> (дата звернення 14.07.2023).

16. Офіційний сайт Setra Group AB. URL: <http://www.setragroup.se> . (дата звернення 14.07.2023).

17. Офіційний сайт SCA. URL: <http://www.sca.com> (дата звернення 14.07.2023).

References

1. Global forest sector after COVID-19 (2020). Retrieved from: <https://dev.openforest.org.ua/145226/> [In Ukrainian].

2. Global Reporting Initiative (2022) Retrieved from: https://www.weforum.org/organizations/global-reporting-initiative-gri?DAG=3&gclid=CjwKCAjwjMiiBhA4EiwAZe6jQ5Na74yvOefZp1_Nibsm9cirj44jWxMnwRd7uBvi3mjc3ubADj3nZhoCUtsQAvD_BwE

3. Antosevych, I. V. & Maksymets, O. V. (2019) An overview of the prospects for the implementation of corporate social responsibility at the enterprises of the forest sector of Ukraine based on international experience. [Conference Proceedings of the International Economic Conference Modern trends in the development of economics and management at enterprises of Ukraine]. Kharkiv, 614-615. [In Ukrainian].

4. Antosevych, I. V. & Maksymets, O. V. (2019) Overview of the state of implementation of corporate social responsibility (CSR) approaches in international companies in the forest sector. [Conference Proceedings of the International Economic Conference Modern management technologies]. Lutsk, 179-180. [In Ukrainian].

5. Western Inter-regional Administration of Forestry and Hunting (2023). Official web-site.

Retrieved from: https://w.forest.gov.ua/pro_upravlinnya_646b2368e6e5f [In Ukrainian].

6. State Forest Agency of Ukraine (2023). Official web-site. Retrieved from: <https://forest.gov.ua/> [In Ukrainian].

7. State Company «Forests of Ukraine» (2023). Official web-site. Retrieved from: <https://e-forest.gov.ua/about-us/> [In Ukrainian].

8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022). On some issues of forest management reform (Decree No. 1003, Sept. 7) [Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1003-2022-%D0%BF#Text>] [In Ukrainian].

9. Lviv Regional Forestry and Hunting Administration (2022). Official web-site. Retrieved from: https://lvivlis.gov.ua/management_structure [In Ukrainian].

10. Sustainability Solutions (2022). Retrieved from: <https://www.sgsgroup.com.ua/ru-ru/agriculture-food/forestry/audits-certification-and-training/fsc-forest-management-certification/forest-management-reports-and-standards> [In Ukrainian].

11. The global standards for sustainability impacts (2023). Retrieved from: <https://www.globalreporting.org/>

12. War In Europe And Corporate Responsibility (2022). Retrieved from: <https://www.forbes.com/sites/georgkell/2022/03/08/war-in-europe-and-corporate-responsibility/?sh=6c8b1c2020c2>

13. Corporate social responsibility in conflict zones. A look at CSR in light of the Russia-Ukraine war (2023). Retrieved from: <https://www.linkedin.com/pulse/corporate-social-responsibility-conflict-zones-look-war-muchirahondo/>

14. Storaenso (2022). Official web-site. Retrieved from: <https://www.storaenso.com/en>

15. MetsäWood (2022). Official web-site. Retrieved from: <http://www.metsawood.com>

16. Setra Group AB (2022). Official web-site. Retrieved from: <http://www.setragroup.se>

17. SCA (2022). Official web-site. Retrieved from: <http://www.sca.com>

Стаття надійшла до редакції 12.08.2023

Прийнята до публікації 15.08.2023